

ARBETS-PM INOM UGU-PROJEKTET

INSAMLING AV PROJEKTDATA FÖR ÅRSKURS 6 VÅREN 1985

PROJEKTETS ANDRA ÅRSKULL

**TILLHÖR REFERENSBIBLIOTEKET
UTLÅNAS EJ**

KERSTIN EK ASTRID PETTERSSON

SEPTEMBER 1985

INNEHALLSFÖRTECKNING

Sid.

Bakgrund	1
Instrumenten	1
Information	2
Tryckning	4
Packning och utsändning	4
Uppackningsrutiner	5
Påminnelser	6
Erfarenheter	6
Resultat	7
Vägran	8
Registerutdrag	9

REFERENSER

BILAGOR

- 1 Inbjudan till informationsmöte för berörda elev- och personalorganisationer
- 2 Brev till projektets kontaktpersoner, januari 1985
- 3 Brev till projektets kontaktpersoner, mars 1985
- 4 Brev till rektor, mars 1985
- 5 Sö-brev till rektor, mars 1985
- 6 Brev till klasslärare, mars 1985
- 7 Brev till Hem och Skolaföreningar, mars 1985
- 8 Brev till rektor, april 1985
- 9 Brev till målsman, april 1985
- 10 Brev till klasslärare, april 1985
- 11 Missiv till rektor, mars 1985
- 12 Brev till rektor med enstaka UGU-elever, april 1985
- 13 Brev till klasslärare med enstaka UGU-elever, april 1985
- 14 Instruktion för registrering av formulär

INSAMLING AV PROJEKTDATA FÖR ÅRSKURS 6, VÅREN 1985

PROJEKTETS ANDRA ÅRSKULL

Bakgrund

Projektet "Utvärdering genom uppföljning av elever" (UGU) arbetar med två årskullar elever. Årskull I gick i årskurs 6 våren 1980 och årskull II gick i årskurs 3 våren 1982.

Under våren 1985 har en uppföljningsundersökning gjorts av projektets andra årskull. De flesta eleverna gick då i årskurs 6.

Denna promemoria är en beskrivning av datainsamlingen och en sammanfattning av våra erfarenheter under arbetet med den.

Syftet med insamlingen är att följa upp den undersökning som gjordes på kohorten i årskurs 3. Dessutom skall det vara möjligt att jämföra resultaten med tidigare årskullar (UGUs årskull I och individualstatistikprojektets årskullar födda 1948 och 1953). Eleverna ska även följas upp ett år efter grundskolan och eventuellt också senare.

Instrumenten

Konstruktion och utprovning av instrumenten har tidigare beskrivits i en arbetspromemoria (Ek - Pettersson, februari 1985). Instrumenten som beskrivs där är ett frågeformulär till eleverna (EF6) och ett provhäfte (P6) innehållande tre begåvningsprov, ett läsprov och ett räkneprov. Ytterligare ett provhäfte (M6) har lagts till. Det innehåller ett prov i matematik vars syfte är att göra det möjligt att studera kunskapsutvecklingen och elevernas kunskaper efter införandet av läroplanen 1980. Provet består av ett urval uppgifter från ett prov som ursprungligen konstruerats för årskurs 7, 1980. Uppgifterna har valts så att de passar årskurs 6 enligt Lgr 80.

Information

I ett longitudinellt projekt med närmare 10 000 deltagande elever berörs många personer förutom eleverna på olika sätt. Målsmän, lärare, rektorer m fl måste få adekvat information om projektet. Det finns vissa lagstadgade krav på information då ett personregister upprättas. Det är också viktigt att alla som berörs av insamlingarna får veta tillräckligt om undersökningen för att vara motiverade att medverka. Dessutom ska elever och målsmän ha så mycket information att de kan avgöra om de fortfarande vill delta i undersökningen.

Elever och målsmän informerades vid det första insamlingstillfället våren 1982 då eleverna gick i årskurs 3. Bland annat fick de då veta att deltagandet var frivilligt och vilka villkor som gäller för hanteringen av data i och med att ett personregister upprättas. Kommunernas kontaktpersoner, rektorer och lärare informerades både före och i samband med insamlings- tillfället. Lokala Hem och Skolaföreningar fick skriftlig information via rektor. Dessförinnan hade berörda personalorganisationer av ledningsgruppen för projektet inbjudits till ett informationsmöte.

Personalorganisationer De personalorganisationer som berördes av insamlingen våren 1985 inbjöds den 5:e december 1984 till ett möte (bilaga 1). Förutom information om vårens datainsamling redovisades hitillsvarande resultat från projektet. Följande organisationer var inbjudna: Lärarnas riksförbund, Skolledarförbundet, Svenska facklärarförbundet, Sveriges lärarförbund, Riksförbundet Hem och Skola, Elevorganisationen i Sverige och Svenska kommunförbundet.

Kommunernas kontaktpersoner I januari 1985 informerades projektets kontaktpersoner om vårens insamling. Brev (bilaga 2) adresserades till den tjänsteman vid respektive skolförvaltning som tidigare varit kontaktperson för projektet. I mars fick kontaktpersonerna, för kännedom, en uppsättning av det material som skulle skickas till de olika rektorsområdena samt ett brev (bilaga 3).

- Rektor Ett praktiskt problem vid uppföljningen i årskurs 6 har varit att många klasser har delats och att enstaka elever bytt klass eller flyttat sedan årskurs 3. (I årskurs 3 var eleverna samlade i 29 kommuner. Efter årskurs 5 var de spridda på 173 kommuner. Under årskurs 6 har sedan ytterligare flyttning skett). Därför har vi använt olika rutiner för information och utskick av undersökningsmaterial beroende på hur många UGU-elever som fanns i rektorsområdena.
- Klasslärare Den 15:e mars skickades ett informationsbrev till rektor (bilaga Hem o Skola 4) i de rektorsområden där det fanns en eller flera klasser med minst tio UGU-elever. Som bilagor till detta brev skickades en kortfattad information om projektet, en skrivelse från Skolöverstyrelsen (bilaga 5) och en förteckning över klasser med UGU-elever inom kommunen. Med brevet följde också ett informationsblad till de klasslärare som berördes av insamlingen (bilaga 6) samt ett brev till de lokala Hem och Skolaföreningarna (bilaga 7). På detta sätt informerades 187 rektorsområden och ungefär 725 klasser.
- Rektor I samband med att undersökningsmaterialet skickades ut den 3:e Målsman april fick rektor ett nytt brev (bilaga 8) där vi bland annat talade om att paketet innehöll brev med information till målsman (bilaga 9) som varje deltagande elev skulle ha med sig hem.
- Klasslärare Även klassläraren fick ett nytt informationsbrev (bilaga 10) med detaljerade instruktioner.
- Rektor I många av ovanstående rektorsområden fanns det även klasser med enstaka UGU-elever. Vi har då i ett missiv till rektor (bilaga 11) sagt att eleverna inte behöver göra undersökningsuppgifterna under sin egen klasslärares ledning utan att man, om det är mer praktiskt, kan samla UGU-elever från flera klasser vid arbetet med formulären.
- I rektorsområden där det enbart fanns klasser med färre än tio UGU-elever informerades vi rektorer och klasslärare i samband med materialutskicket i april. Dessa försändelser innehöll brev till rektor (bilaga 12), förteckning över den eller de elever

Lärare
Målsman

som ingår i undersökningen i rektorsområdet, brev med information och instruktioner till lärare eller annan undersökningsledare (bilaga 13), information om projektet, SÖ-skrivelse (bilaga 5) och brev till målsman (bilaga 9) samt formulären EF6, P6, M6 och svarskuvert.

Tryckning

I början av februari lämnades manus till tryckeriet. Det gällde elevenkäten EF6 och provhäftet P6. Till varje häfte hörde ett kuvert. Tryckningen av kuvert och matematikhäftet M6 skedde under mars månad.

Packning och utsändning

I mitten av mars förbereddes packningen genom att vi klistrade namnetiketter på formulären. På varje etikett stod namn, skola, klassbeteckning för läsåret 1983/84 och kommun.

Etiketter och klassförteckningar hade sammanställts av Statistiska centralbyrån (SCB). Vi saknade aktuell klassbeteckning för årskurs 6, men hade klassbeteckningen för läsåret innan. I instruktionen till läraren/undersökningsledaren stod att eleverna skulle skriva aktuell klassbeteckning på en tom rad under etiketten (vilket har fungerat bra). Vi har använt två uppsättningar klassförteckningar, en med och en utan SCB-kod.

Den utan kod har skickats ut till lärarna. Detta för att elevernas kodnummer enligt datalagen inte får lämnas ut till personer utanför projektet. Syftet med denna lista var att tala om för läraren/undersökningsledaren vilken eller vilka elever som skulle delta i undersökningen. Det gav också läraren möjlighet att lämna oss meddelanden om en elev flyttat, varit sjuk, var gravt handikappad, vägrat delta osv.

Klassförteckningarna med SCB-koden har använts inom projektet dels för att pricka av när formulär för klasser eller enstaka

elever kommit tillbaka till institutionen, dels för att ge elevens kodnummer. Detta nummer har skrivits på varje ifyllt formulär.

Den 3:e april skickades brev och paket. Allt material sändes till rektor för att vi skulle kunna få hjälp med att distribuera materialet till rätt lärare.

Sex av postens paketvagnar fylldes med 252 paket och 317 brev. Dessutom sändes 21 paket internt inom Stockholms kommun.

Provperioden var 9 till 30 april och omfattade sex lektionstimmars. Undersökningsgruppen bestod av 9 316 elever.

Uppackningsrutiner

Paketen packas upp så fort de kommer till institutionen. På en lista skrivs klass, skola och kommun för de klasser som kommit in. Detta för att vi ska veta från vilka skolor vi fått materialet (bilaga 14).

Formulären läggs i bokstavsordning för att stämma med klassförteckningarna. Klassförteckningarna med SCB-kod har sorterats in i fyra pärmar i kommunordning (sid. 4). Pärmarna kallas "avprickningspärmar".

På varje formulär skrivs nu elevens SCB-kod överst till höger på framsidan. Koden fås från avprickningspärmar. På klassförteckningen i pärmen skrivs ankomstdatum. På klassförteckningen antecknas också alla meddelanden från lärare, rektor, målsman eller elev vid den aktuella elevens namn. Det kan gälla flyttning, vägran, namnbyte, önskan om registerutdrag etc. Varje dag antecknar vi antalet elever som vi fått formulär ifrån.

Fram till den 20:e maj gör vi upp listor på elever som flyttat eller bytt namn enligt meddelanden från rektorer eller lärare. Dessa listor rings vartefter in till SCB för att underlätta deras insamling av skoladministrativa data.

Vilken grupp?
Vilken grupp?
Vilken grupp?

Påminnelser

Tisdagen den 28:e maj började vi höra oss för på skolor från vilka vi inte fått något material. Det gällde skolor i vilka det fanns klasser med minst tio UGU-elever. Det rörde sig om 133 klasser. Det vanligaste svaret var att klassen inte var färdig med alla prov och att materialet skulle skickas in så fort som möjligt. I ett par rektorsområden hade paketen inte distribuerats till lärarna förrän i slutet av maj. Det gällde ett tiotal klasser.

vilket 2

Fram till början av september hade 111 klasser av dem vi påmint, skickat in material. Från ett tiotal av dessa klasser fick vi tillbaka formulären ofyllda. Andra veckan i september påmindes de återstående 22 klasserna än en gång. Det visade sig då att några av dessa klasser gjort en del av undersökningen, medan andra inte gjort någonting. Man lovade på skolorna att undersöka var materialet fanns och sedan skicka tillbaka det till projektet oavsett om formulären var ifyllda eller ej.

Erfarenheter

Vi har fortlöpande antecknat erfarenheter och synpunkter på arbetet med insamlingen. Nedan redovisas de väsentligaste.

Det hade underlättat vårt arbete om etiketter och klasslistor hade försetts med kommunnummer. Det hade varit bra om rektorsområdenas namn funnits med på förteckningarna med skolor och klasser (sid. 3). Det skulle också varit praktiskt om skolor som tillhör samma rektorsområde stått efter varandra i förteckningen.

Många brev och telefonsamtal tyder på att provperioden varit för kort på många håll.

Flera lärare tyckte att det var svårt att genomföra undersökningen då inte alla elever i klassen skulle delta.

En del lärare undrade om eller förutsatte att elever som gick i annan årskurs än årskurs 6 ej skulle vara med i undersökningen. Här har eventuellt siffran 6 på formulären varit vilseledande.

Andra problem utgjordes av elever som inte fanns eller aldrig hade funnits vid rektorsområdet ifråga.

I några fall ville målsmännen ha ytterligare information då de hade glömt att deras barn deltagit i undersökningen i årskurs 3.

När det gäller "flyttare" har många skolor hört av sig till oss för att fråga om de ska skicka materialet vidare. Andra har bara meddelat oss att de har skickat över materialet till rätt skola. En del har skickat materialet tillbaka till oss med eller utan uppgift om vart eleven flyttat. Övriga har bara skrivit ordet "flyttat" vid elevens namn på klasslistan.

Beträffande svagt begåvade elever eller särskoleelever har lärarna handlat lite olika. Vissa lärare meddelar bara att eleven inte kan göra undersökningen på grund av begåvningshandikapp och skickar tillbaka materialet.

Några lärare undrade om eleverna skulle delta denna gång eftersom de ej deltagit i årskurs 3. Svaret var ja, eftersom orsaken var att läraren i årskurs 3 ej genomfört undersökningen. Det fanns alltså ingen vägran från elever eller målsmän.

Några målsmän ville ha registerutdrag innan de tog ställning till om deras barn skulle få delta i undersökningen i fortsättningen.

Resultat

Vi har fått ifyllda formulär från ca 87 procent av eleverna.

De första ifyllda formulären kom tillbaka till projektet 19:e april. Det var formulär från nio elever.

En vecka efter provperiodens slut hade vi svar från ca 2 200 elever.

Efter ytterligare en vecka hade vi fått in ifyllda formulär från ca 5 000 elever och efter tre veckor från ca 5 800.

Fyra veckor efter provperiodens slut hade svar kommit in från ca 6 650 elever. Vi började nu påminna skolorna om att det var hög tid att skicka in resultat.

En månad senare den 28:e juni hade vi fått ifyllda formulär från ca 8 100 elever.

Den 28:e augusti hade vi fått in formulär från ytterligare 13 elever och nu den 17:e september väntar vi på resultaten av den sista påminnelsen (sid. 6).

Vägran

Ungefär 140 av de elever som ingår i undersökningsgruppen har vägrat att delta i undersökningen i årskurs 6. I något mindre än en tredjedel av fallen är det eleverna som meddelar att de ej vill vara med. För det mesta framgår det av meddelandet från elev eller målsman att vägran gäller allt deltagande i projektet. Nitton av vägrarna tillhör samma klass.

I en del fall har elev eller målsman motiverat sin vägran. Ett tiotal litar ej på sekretesskyddet och/eller vill ej bli registrerade på data.

I några fall tycks vägran att delta endast gälla den nu aktuella insamlingen. Nio elever tycker inte om prov. Några elever vill inte vara med eftersom de tycker att "det verkar tråkigt". Några vägrar att vara med eftersom de "inte får veta resultaten på proven". En elev som går i årskurs 7 vill inte vara med eftersom undersökningen gäller årskurs 6. En annan elev som flyttat och är den ende i klassen som ska vara med i undersökningen

känner sig enligt läraren "lite utpekad" och avstår därför. Några personer som också är "flyttare" tycker att undersökningen tar för mycket tid från det ordinarie skolarbetet.

Registerutdrag

I samband med insamlingen i årskurs 3 begärdes registerutdrag för 45 elever. Vid denna insamling har ytterligare 12 begärt att få registerutdrag.

Ett tiotal elever har bett att få veta resultaten på sina prov.

REFERENSER

Ek, K & Pettersson, A (1985): Konstruktion och utprovning av instrument för insamlingen i årskurs 6. Arbets-PM inom UGU-projektet. Institutionen för pedagogik, Högskolan för lärarutbildning i Stockholm. Februari 1985.

...

...

Enligt sändlista

Information om projektet Utvärdering genom uppföljning av elever(UGU-projektet; projektnummer 2119).

Som ett led i den centrala utvärderingen av skolan driver skolöverstyrelsen i samverkan med Statistiska centralbyrån och Universitets- och Högskoleämbetet ett forskningsprojekt kallat "Utvärdering genom uppföljning av elever (UGU)". Projektet kan ses som en fortsättning av tidigare genomförda Individualstatistikprojektet som gällde tio-procentsurval från årskullarna födda 1948 respektive 1953. Det syftar till långsiktiga utvärderingsstudier som sådana forskningsmaterial ger unika möjligheter till. Projektet skall ge möjligheter till studier av hur det reformerade skolsystemet svarar mot uppställda mål, främst på områden som gäller utbildningens jämlikhetsbefrämjande effekter.

Projektet, som startade år 1979, har presenterats vid tidigare informationsmöten och i olika skrifter. Det bilagda Information om skolforskning 1983:4 ger kortfattade upplysningar om projektet och dess bakgrund. Vidare biläggs en broschyr om projektet, som ursprungligen utarbetats med tanke på elever, som själva ingår i projektets urval.

Projektet är förlagt till Institutionen för pedagogik vid Högskolan för lärarutbildning i Stockholm. Projektledare är docent Ingemar Emanuelsson.

Två årskullar följs och studeras i projektet. Det gäller urval av elever dels från grundskolans årskurs 6 våren 1980 och dels elever från årskurs 3 våren 1982. Närmast förestår nu i projektarbetet en tämligen omfattande datainsamling våren 1985 från eleverna i den yngre årskullen, vilka innevarande läsår som regel tillhör årskurs 6. Denna insamling innebär i allt väsentligt en upprepning av 1980 års insamling i skolklasserna.

I ett projekt av detta slag, som innebär upprepade datainsamlingar gällande samma individer, är man beroende av många personers intresse och medverkan. Det gäller främst elever i skolorna, men också personal vid skolor och skolkanslier. En god information är en viktig förutsättning för att detta intresse skall kunna komma till stånd och vikmakthållas. Det är därför en viktig del av projektarbetet att sprida information både om projektplaner och senare kontinuerligt om resultat som successivt kommer fram genom bearbetningar av insamlad information.

Skolöverstyrelsen inbjuder härmed till en informationsträff för olika berörda organisationer. Vid detta tillfälle ges

en utförlig presentation av projektet och planerna för läsårets datainsamlingar. Det blir också möjlighet att ställa frågor och ge synpunkter direkt till projektledningen.

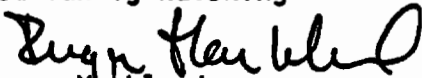
Tid: 1984-12-05 kl 13.00 - 16.00

Lokal: Karlavägen 100, plan 4, sal 12

Anmälan: Före 1984-11-20 till SÖ, planeringssekretariatet
tel 14 06 60 ankn 2272 (Birgitta Palmgren)

Underlag: Eventuellt ytterligare underlag sänds senare.

Med vänlig hälsning

Inger Marklund

HÖGSKOLAN FÖR LÄRARUTBILDNING i Stockholm

Institutionen för pedagogik

Projektet "Utvärdering genom uppföljning
av elever"

85-01-30

Projektets kontaktpersoner

Inledningsvis vill vi uttrycka förhoppningen att brevet nått rätt person. Vi har adresserat det till den tjänsteman vid skolförvaltningen som enligt våra anteckningar tidigare varit kontaktperson för projektet "Utvärdering genom uppföljning av elever" (UGU-projektet). Eftersom projektet nu varit igång relativt lång tid, har i en del fall förändringar skett vid förvaltningen, personen i fråga kan ha flyttat etc. Om så skulle vara fallet, hoppas vi att detta brev kan lämnas vidare. Vi bifogar skolöverstyrelsens "Information om skolforskning", som ger en relativt ingående beskrivning av UGU-projektet, dess syfte, organisation och genomförande m m.

Tiden närmar sig för projektets sista större insamling av uppgifter direkt från eleverna i skolan. Det är den yngsta årskullen elever, som nu har kommit upp i årskurs sex. De kommer att få samma frågor och uppgifter som den tidigare årskullen elever fick våren 1980, då de gick i årskurs sex. De elever som är aktuella innevarande termin gick alltså i årskurs tre våren 1982 då de besvarade en del frågor och gick igenom några prov för projektets räkning. De har följts sedan dess, genom att vissa uppgifter om dem samlats in årligen av Statistiska centralbyrån.

Vi vill nu informera om den aktuella datainsamlingen och planerade rutiner i samband med den. Som vi tidigare framhållit, har vi ansträngt oss att planera den så att så få personer besväras så lite som möjligt. Men vi är naturligtvis ändå beroende av många välvilliga medverkan.

Det gäller alltså samma elever som var med i projektets datainsamling i årskurs tre våren 1982. Administrationen blir därigenom på ett sätt enklare än förra gången beroende på att vi kan namnge var och en av de aktuella eleverna redan vid utsändningen av material.

Å andra sidan blir administrationen av prov och formulär också besvärligare. Det beror på att klassammansättningen har ändrats en del sedan årskurs tre. Orsakerna till detta kan vara flera, t ex att elever flyttat, att klassorganisationer ändrats vid övergången från låg- till mellanstadiet etc. Ett resultat av detta är att det i vissa fall blir delar av klasser som berörs av undersökningen.

De senaste uppgifterna vi har gäller elevernas klasstillhörighet vid slutet av läsåret 1983/84, då de som regel gick ut årskurs fem. Vår utsändning av material bygger på dessa uppgifter. I er kommun kommer de klasser som finns på bifogade förteckning att beröras av datainsamlingen. Av förteckningen framgår också hur många elever i varje klass det gäller.

Vi är medvetna om att en god information till olika berörda parter är en förutsättning för att projektet ska kunna genomföras. I korthet kommer vi att informera på följande sätt.

I mitten av mars skickar vi information till berörda rektorsområden. Där beskrivs omfattning, rutiner och förutsättningar för datainsamlingen. Vidare bifogas information till berörda lärare och lokala Hem och Skola-föreningar. Ett rekommendationsbrev från skolöverstyrelsen medsändes.

I samband med utsändningen av undersökningsmaterialet den 1 april, bifogas ytterligare information till rektorer och klasslärare. Då sänder vi också med information till samtliga elever och deras målsmän.

Elever och målsmän informeras om att deltagandet är frivilligt och om de villkor som gäller för upprättandet av projektets personregister på data m m. Sådan information fick de också vid den tidigare insamlingen i årskurs tre våren 1982.

Vi vill också nämna att berörda organisationer på central nivå informerats om projektet på informationsmöten på skolöverstyrelsen.

Datainsamlingen kommer att ske under perioden 9-30 april på tidpunkt som kan anpassas efter arbetssituationen i de berörda klasserna. Elevernas arbete med prov och frågeformulär beräknas ta ca fyra 40-minuterspass i anspråk. Insamlingen omfattar:

- a. Frågeformulär till eleverna. Detta distribueras av klassläraren. Ifyllda formulär stoppas av eleverna i utdelade kuvert, som de kan klistra igen.
- b. Ett bundet häfte med fem delprov som administreras av klassläraren. Det är tre begåvningsprov, samt ett läs- och ett matematikprov. De två senare har tagits med för att vi ska kunna studera kunskapsutvecklingen hos eleverna under mellanstadietiden. När eleverna är färdiga med sitt häfte får de lägga det i ett kuvert som de klistrar igen.

Kuverten med elevernas formulär skickas tillbaka till projektet antingen klassvis eller för flera klasser vid samma skola samtidigt.

Klasslärarens medverkan kan ske inom ramen för vanlig lektionsverksamhet.

Statistiska centralbyrån kommer senare att samla in skoladministrativa uppgifter som vanligt i samband med läsårets avslutning.

Det är värdefullt för oss som arbetar med projektet att ha en kontaktperson vid skolförvaltningen i var och en av de uttagna 29 kommunerna. Om det är lämpligt att denna person nu blir någon annan än den tidigare i er kommun, vore vi tacksamma för en uppgift om detta. Meddelandet kan i så fall lämpligen skickas till oss i bifogat svarskuvert. Vi är också tacksamma för eventuella synpunkter på planeringen eller för frågor om projektet. De kan också enklast förmedlas till oss i samma kuvert. Det går naturligtvis bra att kontakta oss på telefon 08-22 16 80, fråga efter Astrid Pettersson, Kerstin Ek eller Ingemar Emanuelsson. Särskilt angelägna är vi att få upplysningar om eventuella felaktigheter eller ofullständigheter som riskerar att försvåra att våra försändelser ska nå rätt adressat i den bifogade klassförteckningen. (OBS! Det gäller alltså motsvarande klasser, som regel i årskurs sex detta läsår.)

Med hopp om fortsatt gott samarbete och med vänliga hälsningar

Ingemar Emanuelsson
projektledare

Bilagor 1. Information om skolforskning 1983:4
2. Förteckning över aktuella klasser
3. Svarskuvert

HÖGSKOLAN FÖR LÄRARUTBILDNING
i Stockholm

Institutionen för pedagogik
Projektet "Utvärdering genom
uppföljning av elever" (UGU)
1985-03-21

Projektets kontaktpersoner

Med hänvisning till vårt tidigare brev (1985-01-30) med information om projektet och vårens datainsamling, sänder vi för kännedom det material som skickas direkt till berörda rektorsområden. Det sänds i två omgångar, det förberedande informationsmaterialet skickades den 15 mars och själva insamlingsmaterialet kommer att skickas första veckan i april.

Vi räknar inte med att insamlingen skall innebära någon direkt medverkan av våra kontaktpersoner vid de olika skolförvaltningarna. Vi ser det dock som mycket värdefullt att ha en kontaktperson att vända oss till med eventuella förfrågningar och liknande, främst om problem av något slag skulle uppstå i samband med undersökningen. Likaså är det betydelsefullt att någon vid skolförvaltningen känner till projektet om personal eller andra från skolorna hör av sig med frågor. Som framgår av bifogade skrivelser till olika berörda parter, hänvisar vi genomgående till projektledningen direkt för förfrågningar och synpunkter.

Med hopp om att datainsamlingen skall kunna genomföras framgångsrikt och med vänlig hälsning

Ingemar Emanuelsson
projektledare

HÖGSKOLAN FÖR LÄRARUTBILDNING
i Stockholm

Institutionen för pedagogik

Projektet "Utvärdering genom uppföljning
av elever"

Mars 1985

Rektor för berörda rektorsområden

Som ett led i den centrala utvärderingen av skolan bedrivs projektet "Utvärdering genom uppföljning av elever". Det bekostas av Skolöverstyrelsen och är som uppdrag förlagt till Institutionen för pedagogik vid Högskolan för lärarutbildning i Stockholm. Ledare för projektet, som genomförs i samverkan med Statistiska centralbyrån, är docent Ingemar Emanuelsson. För en kortfattad information om projektet hänvisas till bifogat material.

Våren 1982 gjordes den första datainsamlingen i projektets andra årskull, då i årskurs tre. Dessa elever går nu som regel i årskurs sex. Innevarande vårtermin är det alltså dags för den uppföljande insamlingen från dessa elever, och det är anledningen till detta brev. Vi påminner om att projektet innebär att ett urval av elever följs genom sin skoltid. Den nu aktuella insamlingen är en direkt parallell till den som 1980 genomfördes på den äldre årskullen när dessa elever gick i årskurs sex. Genom detta förfarande skapas möjligheter till jämförelser av lika gamla elever vid olika tillfällen i historien.

Skolstyrelsen i de 29 utvalda kommunerna har i samband med den första insamlingen ställt sig positiva till att projektet genomförs i respektive kommun. Vi bifogar även en skrivelse från Skolöverstyrelsen, som framhåller den vikt man där fäster vid projektet som en del av en långsiktig utvärdering av skolan.

I detta brev koncentrerar vi oss på det som aktualiseras av vårens datainsamling. Vilka klasser som berörs inom ditt rektorsområde framgår av bifogade förteckning över berörda klasser i kommunen. Det är alltså i princip samma klasser som i årskurs tre 1982, men på grund av bl a omorganisationer, elevers flyttningar m m, är det till skillnad från förra gången inte alltid alla eleverna i klasserna som berörs. Den senaste uppgiften om elevernas klasstillhörighet vi har tillgång till är från slutet av årskurs fem. Det är den då aktuella beteckningen som finns i bifogade förteckning, och det är också den vi använder i senare utskick av insamlingsformulär. Vi räknar med att det med hjälp av denna beteckning ska vara lätt att identifiera rätt klass bland årets klasser i årskurs sex.

Datainsamlingen genomförs i klasserna under senare delen av april. Tidpunkten kan inom tidsramen 9-30 april anpassas till övrig arbetsplanering i klasserna. Insamlingen tar högst sex arbetspass på 40 minuter i anspråk och består av följande:

1. Ett frågeformulär till eleverna.
2. Ett provhäfte som innehåller
 - a. ett begåvningsprov, bestående av tre delprov
 - b. färdighetsprov i räkning och läsning
3. För att ytterligare öka möjligheterna till studier av kunskapsutvecklingen, genomförs också ett prov i matematik, vilket finns i ett separat häfte.

Vi skickar med kuvert som eleverna kan försegla efter att ha lagt i ifyllda formulär. Detta är nödvändigt för att vi ska kunna uppfylla de garantier vi ger dem, att inga andra än vi som arbetar med projektet ska kunna ta del av deras svar.

Eleverna får ett brev, adresserat till målsman, att ta med sig hem. Det innehåller information till målsman om projektet, om de villkor som gäller för deltagande samt om hur lämnade uppgifter ska bearbetas och rapporteras. Dessutom ges information om datalagens bestämmelser om hur lämnade uppgifter är juridiskt skyddade. Målsmännen är redan tidigare informerade, eftersom de fick motsvarande information i samband med insamlingen våren 1982.

- ./. Vi ber dig att informera berörda klasslärare om projektet. Det kan göras med hjälp av bilagda kortfattade informationsblad till klasslärarna. Den medverkan som krävs av lärare kan göras inom ramen för vanlig lektionsverksamhet, och kräver inga speciella förberedelser.

Allt material, inklusive utförliga instruktioner till elever, lärare och målsmän, kommer att sändas ut från projektet under påskveckan, för att finnas till hands på skolorna den 9 april. I försändelsen finns då också ytterligare information.

Givetvis är all medverkan frivillig för elever och målsmän. Samtidigt vill vi betona att det är angeläget att så många som möjligt deltar. Bortfall i undersökningar av detta slag är allvarligt, framför allt därför att det direkt påverkar resultatens tillförlitlighet.

- ./. Vi bifogar ett brev med information till lokala Hem och Skolföreningar. Vi ber dig lämna det vidare till lämplig representant i ditt rektorsområde.

Om du vill fråga om något, ha kompletterande information eller lämna synpunkter i övrigt på projektet, när du oss på telefon 08-22 16 80 (fråga efter Ingemar Emanuelsson, Astrid Pettersson eller Kerstin Ek) eller under adress:

UGU-projektet
Institutionen för pedagogik
Högskolan för lärarutbildning
Box 34103

100 26 STOCKHOLM

Med hopp om att denna information ska ge underlag för gott samarbete och med vänliga hälsningar

Ingemar Emanuelsson
Projektledare

Bilagor

Information om projektet

SÖ-skrivelse

Förteckning av klasser inom kommunen

Informationsblad till berörda klasslärare (utdelas)

Brev till lokala Hem och Skola-föreningar (vidarebefordras)

Mars 1985

Till rektorer vid berörda skolor

Projektet Utvärdering genom uppföljning av elever

Som ett led i den centrala utvärderingen av skolan genomför SÖ i samverkan med statistiska centralbyrån och universitets- och högskoleämbetet ett forskningsprojekt kallat "Utvärdering genom uppföljning av elever". Projektet kan ses som en fortsättning av det tidigare Individualstatistikprojektet. Det skall ge möjligheter till studier av hur det reformerade skol-systemet svarar mot uppställda mål, t ex vad gäller utbildningens jämlikhetsbefrämjande effekter. Projektet bidrar till en långsiktig utvärdering av skolans och utbildningens roll i individuella utvecklingsmönster genom att relatera deras utbildningserfarenheter till senare yrkes- och samhällsliv.

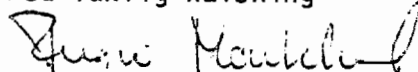
Projektet som pågått sedan 1979 och omfattar urval från två årskullar elever - födda 1967 respektive 1972 - är förlagt till institutionen för pedagogik vid högskolan för lärarutbildning i Stockholm. Projektledare är docent Ingemar Emanuelsson.

Innevarande läsår går eleverna i den yngre årskullen i årskurs sex. De tidigare insamlade uppgifterna skall då kompletteras. Eleverna skall besvara ett frågeformulär och göra ett antal prov som administreras av projektet. Utförlig information skickas ut genom projektets försorg.

I ett projekt av det slag som här mycket kortfattat skisserats är man beroende av många personers intresse och medverkan. Det gäller främst elever i berörda skolor, men också personal vid skolor och skolkanslier.

Utvärdering bör ses som ett naturligt inslag i undervisningen. Rubricerade projekt kan betraktas som ett sådant inslag. SÖ ser det angeläget att undersökningen görs och att berörda skolor på olika sätt underlättar projektets genomförande, bl a genom att datainsamlingarna i klasserna görs på schemalagd undervisningstid.

Med vänlig hälsning

Inger Marklund

HÖGSKOLAN FÖR LÄRARUTBILDNING
i Stockholm

Institutionen för pedagogik

Projektet "Utvärdering genom uppföljning
av elever"

Mars 1985

Till klasslärare i berörda klasser i årskurs 6

Skolan och utbildningen står ofta i centrum för intresse och debatt. Detta är naturligt med tanke på att utbildningsperioden blivit allt längre för så gott som alla barn och ungdomar. I debatten framförs både positiva och negativa synpunkter på olika förhållanden i skolan.

Eftersom skolans verksamhet berör alla ungdomar och syftar till att påverka deras utveckling är det naturligt att dess verksamhet kontinuerligt är föremål för utvärdering. Det är väsentligt att man lär av gjorda erfarenheter så att man kan grunda olika förändringar på systematiskt uppbyggt vetande. Detta är bakgrunden till att utvärderande forskningsprojekt bedrivs.

Många av skolans mål kan inte utvärderas annat än i ett långt tidsperspektiv. Det krävs bland annat att man följer enskilda individer genom utbildningssystemet. Detta är viktigt inte minst för att få ökad kunskap om hur skolan lyckas uppfylla sina jämlikhetsbefrämjande mål. Uppföljningsundersökningar kan till exempel visa vilka grupper av elever som går till olika studievägar, vilka som klarar sig bra, vilka som får svårigheter, effekter av stödåtgärder etc.

Detta informationsbrev gäller ett sådant projekt, kallat "Utvärdering genom uppföljning av elever". Värdet med projektet måste bedömas mot bakgrunden att det inte finns några andra undersökningar av liknande slag som gäller dagens elever i grundskolan. De personer som är med i tidigare liknande undersökningar - startade på 60-talet - är nu i 30-årsåldern och har som regel passerat utbildningssystemet. Dessa undersökningar har på många sätt gett (och ger) resultat av stort värde, inte minst i olika utredningar på utbildningsområdet.

Det är därför väsentligt att också det nya projektet kan genomföras på ett sådant sätt att resultaten i olika avseenden kan bli rättvisande. För detta krävs att berörda personer medverkar, eftersom bortfall i sådana undersökningar allvarligt påverkar resultatens tillförlitlighet. Centrala elev-, personal- och föräldraorganisationer har under planeringens gång ställt sig positiva till undersökningen och betonat värdet av att projektet genomförs. Projektet startades i årskurs sex våren 1980.

Syftet med projektet är således att utvärdera skolan som helhet, och inte enskilda prestationer hos elever och/eller lärare. Resultaten kommer alltid att redovisas på ett sådant sätt att en-

skilda individer eller klasser omöjligen kan spåras. Det är emellertid nödvändigt att information insamlas om elever vid olika tillfällen och att den kan kopplas till respektive individ. Denna koppling till individ krävs bland annat för att man ska kunna beskriva elevers vägar genom utbildningssystemet.

Projektet genomförs på uppdrag av Skolöverstyrelsen och är förlagt till Institutionen för pedagogik vid Högskolan för lärarutbildning i Stockholm. För undersökningen valdes 29 kommuner, och från dessa kommuner har elever ur två årskullar valts ut. Den äldsta gruppen elever har nu redan lämnat grundskolan, den yngsta går innevarande läsår som regel i årskurs sex. Det är dessa elever som berörs av vårens insamling. Eftersom du är lärare för en klass med elever som tillhör undersökningsgruppen får du detta brev med förhandsinformation.

Hos rektor finns en något mer utförlig men ändå kortfattad information. Datainsamlingen sker under senare delen av april.

De aktuella eleverna tillhörde alltså utvalda klasser i årskurs tre våren 1982. Majoriteten av dem går fortfarande i samma klasser också i årskurs sex. Men beroende på omorganisationer och elevers flyttningar o dyl är det inte säkert att samtliga elever i din klass kommer att beröras av datainsamlingen. Vi förstår att detta ibland kan skapa vissa svårigheter, men vi hoppas att dessa ska kunna lösas på ett smidigt sätt. Vi försöker att så långt vi kan underlätta genomförandet av insamlingen.

Alla insamlade uppgifter skyddas av sekretesslagens bestämmelser. Datainspektionen har gett sitt tillstånd och övervakar också att datalagens föreskrifter följs. Det betyder bland annat att insamlade uppgifter inte får användas för annat ändamål än de är insamlade för. I detta fall en utvärdering av skola och utbildning som helhet.

Genom att "dina" elever blivit utvalda kommer även du att i någon mån beröras. Vi kommer dock inte att samla in några uppgifter om dig som person. I vår planering har vi eftersträvat att undvika extra arbete för berörda lärare och att anpassa din medverkan till normal lektionsverksamhet. Vi ber dig dock om hjälp med följande:

1. Att dela ut och se till att eleverna tar med sig hem det informationsblad till målsman som du får tillsammans med övrigt material efter påsk.
2. Kort informera eleverna om undersökningen. Mer information kommer i samband med att frågeformulären sänds ut.
3. Att någon gång under veckorna 15-17 på lektionstid administrera genomförandet av insamlingen (tre elevformulär) i klassen. Ca sex arbetsperioder (40 min) tas i anspråk. Det krävs inget för- eller efterarbete med materialet för din del. Utförliga instruktioner medföljer det material som skickas ut. Allt material kommer att finnas på skolan omedelbart efter påsk.

Slutligen vill vi uttrycka vår förhoppning att arbetet med denna undersökning i din klass ska upplevas som ett sätt att genom medverkan i den centrala utvärderingen också bidra till skolans utveckling, även om det måste ses på lång sikt. Våra tidigare erfarenheter visar att innehållet i formulären väckte elevernas intresse, och det kunde i flera fall ligga till grund för diskussioner i klassen om arbets- och studiesituationen. Om detta blir fallet i din klass vill vi be dig om att dessa diskussioner inte påbörjas förrän alla besvarat formulären samt att enskilda svar från elever inte avslöjas.

Om du har frågor att ställa eller synpunkter att lämna, kan du göra det på telefon 08-22 16 80 (fråga efter Ingemar Emanuelsson, Astrid Pettersson eller Kerstin Ek) eller per brev under adress:

UGU-projektet
Institutionen för pedagogik
Högskolan för lärarutbildning
Box 34103
100 26 STOCKHOLM

Med hopp om ditt intresse för projektet och med vänlig hälsning

Ingemar Emanuelsson
Projektledare

HÖGSKOLAN FÖR LÄRARUTBILDNING
i Stockholm

Institutionen för pedagogik

Projektet "Utvärdering genom uppföljning
av elever"

Mars 1985

Hem och Skola-föreningar i berörda rektorsområden

Projektet "Utvärdering genom uppföljning av elever" har nu varit igång relativt lång tid. Det innebär bland annat att vi också vid tidigare tillfällen skickat brev och information till Hem och Skola-föreningar. Vi påminner om att projektet innebär en uppföljningsstudie av två årskullar elever genom deras utbildning. Vi började med elever i årskurs sex 1980, och med en yngre årskull elever i årskurs tre 1982. Det är denna senare årskull elever som nu är aktuell.

Under senare delen av april innevarande termin genomförs den andra datainsamlingen i den yngre årskullen. Det gäller alltså samma elever som deltog i projektet våren 1982 då de gick i årskurs tre. De går nu som regel i årskurs sex, och är alltså lika gamla som eleverna i den äldsta årskullen var då de deltog i undersökningen 1980.

Elevernas medverkan i vår innebär att de får svara på frågor i ett frågeformulär samt delta i några prov. Det är samma frågor och prov som använts i de tidigare insamlingstillfällena med smärre förändringar. För att ytterligare utöka möjligheterna till studier av elevernas kunskapsutveckling, har dock ett prov i matematik tillkommit.

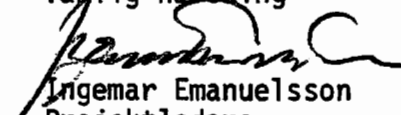
Liksom tidigare kommer varje enskild målsman att genom brev från oss informeras om projektet och insamlingen i samband med denna. De känner ju också till projektet sedan de deltog 1982. Tyngdpunkten i vår information till målsmännen lägger vi på sådana aspekter som villkor för deltagande och personregister, frivillighet för eleverna, vad insamlade uppgifter ska användas till och hur resultat kommer att rapporteras etc.

Projektet har hittills mötts av ett stort och positivt intresse från olika berörda parter. Inte minst gäller detta Hem och Skola både centralt och lokalt. Vi räknar med att detta intresse också fortsättningsvis ska hålla i sig och på det sättet underlätta arbetet med insamlingen.

Vi hänvisar till tidigare utsänd och bifogad information om projektet och vill dessutom nämna att rektor har ytterligare informationsmaterial. Om ni har frågor eller synpunkter gällande projektet och insamlingens genomförande, är ni välkomna att ta kontakt med oss. Vi nås under adress:

UGU-projektet
Institutionen för pedagogik
Högskolan för lärarutbildning
Box 34103
100 26 STOCKHOLM
tel.: 08/22 16 80 (fråga efter Ingemar Emanuelsson, Astrid Pettersson eller Kerstin Ek)

Vänlig hälsning

Ingemar Emanuelsson
Projektledare

HÖGSKOLAN FÖR LÄRARUTBILDNING
i Stockholm

Institutionen för pedagogik

Projektet "Utvärdering genom uppföljning
av elever" (UGU)

April 1985

Rektor för berörda rektorsområden

Härmed översänder vi det material för projektets datainsamling som vi nämnde i vårt förra brev, mars 1985. Det är förpackat i klassuppsättningar. Varje sådan förpackning består av tre uppsättningar formulär (Häfte P6, Elevformulär och Häfte M6, samtliga etiketterade med elevs namn och klass) med tillhörande kuvert, samt brev till målsman. Överst ligger ett brev till klassläraren med utförliga instruktioner.

Varje elev som ingår i undersökningen, ska få brev till målsman med sig hem. Vilka elever det gäller framgår av den förteckning varje klasslärare får. Vi ber dig att så snart som möjligt se till att lärarna får "klasspaketet". Detta i första hand för att de ska kunna skicka hem breven med eleverna till målsmännen i god tid innan undersökningen genomförs i klasserna. Detta bör ske någon gång under perioden 9-30 april. Tidpunkten kan anpassas till ordinarie verksamhet på det sätt som passar varje klass eller skola bäst.

På grund av elevers flyttningar, omorganisationer etc. är det inte säkert att alla elever i klasserna berörs av undersökningen. Vi hoppas att detta inte ska ställa till med alltför stora problem. I vissa fall kan det kanske ha blivit så, att två halva klasser är med. Det möter naturligtvis inga hinder från vår sida att genomförandet av undersökningen i sådana fall sker genom samverkan mellan exempelvis två lärare för att samla alla deltagande eleverna på ett ställe och att en av lärarna leder genomförandet.

Om det skulle fattas material och/eller uppkomma problem av annat slag, är vi tacksamma om du ville kontakta oss så snart som möjligt. Ju tidigare vi får besked om sådant, desto större möjligheter har vi att kunna göra något åt problemen och eventuella försummelser från vår sida.

I de instruktioner varje klasslärare får, säger vi att ifyllda formulär kan återsändas till oss antingen klassvis eller samlat från hela rektorsområdet på en gång. Vi ber er göra detta på sätt som är enklast för er.

Vår ambition har varit att förbereda datainsamlingen så, att den ska kunna genomföras smidigt och med så lite extra besvär som möjligt för berörda personer i skolorna. Med hopp om att vi lyckas någorlunda med detta samt med på förhand tack för din medverkan sänder vi vänliga hälsningar.

Ingemar Emanuelsson
Projektledare

Adress: UGU-projektet
Institutionen för pedagogik
Högskolan för lärarutbildning
Box 34103
100 26 STOCKHOLM

Tel: 08/22 16 80 ankn 250

HÖGSKOLAN FÖR LÄRARUTBILDNING
i Stockholm

Institutionen för pedagogik

Projektet "Utvärdering genom uppföljning
av elever" (UGU)

April 1985

TILL MALSMAN för barn i UGU-projektet

Hur lyckas skolan med sin målsättning?

Får förändringar i läroplaner önskade resultat?

Det är ett par angelägna frågor i debatten om skola och utbildning. Det är likaså angelägna frågor i en central utvärdering av skolan.

För att kunna besvara sådana frågor krävs undersökningar. Många av målen är långsiktiga. Utbildningen ska ge eleverna nödvändiga färdigheter för kommande yrkes- och samhällsliv. För att få veta om dessa mål uppnås krävs också undersökningar utdragna över längre tid. Projektet "Utvärdering genom uppföljning av elever" (UGU-projektet) är en sådan undersökning. Det startades våren 1980 med elever i årskurs sex. Våren 1982 följdes den upp med en undersökning av elever i årskurs tre. Som du kanske minns var ditt barn med i undersökningen då. Möjligen kommer du också ihåg att det enligt planerna skulle bli en liknande insamling av uppgifter i årskurs sex. Nu är vi framme vid den tidpunkten, och det är alltså dags för den uppföljande undersökningen nu i april. Projektets grundläggande idé är ju att samma elever följs genom sin utbildning, och det är därför som vi nu också vänder oss till målsmännen med förnyad information.

Syftet är att utvärdera skolans betydelse för eleverna. Vi vill betona nu, liksom förra gången, att det är skolan som ska utvärderas och inte enskilda elever. Det är emellertid nödvändigt att utgå från dem som går i skolan när undersökningen ska genomföras. Därför måste vi också följa vad som händer de enskilda individerna, för att kunna studera utvecklingsmönster.

Undersökningen utförs på uppdrag av Skolöverstyrelsen. Den är förlagd till Institutionen för pedagogik vid Högskolan för lärarutbildning i Stockholm. För undersökningen utvaldes slumpmässigt 29 kommuner. I dessa togs ca 550 klasser från årskurs tre 1982 ut, och det är eleverna i dessa klasser som följs, även om de flyttat eller bytt klasser.

Eleverna får under senare delen av april i skolan besvara ett antal frågor, dels i ett frågeformulär, dels i ett par provhäften. Frågorna gäller, liksom förra gången, främst elevens upplevelse av sig själv i skolsituationer, hur eleven själv tycker att han/hon klarar skolarbetet samt något om fritidsintressen och eventuella studieplaner. Proven är också likartade de som eleverna gjorde i årskurs tre. Det gäller tre begåvningsprov samt prov i läsning och matematik. Genom dessa frågor och prov skapas möjligheter till jämförelser av samma elever i årskurs tre och sex, men också mellan elever i årskurs sex 1980 och 1985. På så sätt kan utvecklingsmönster studeras både under mellanstadiet på samma elever och för olika elever i samma ålder vid olika tillfällen i historisk tid. Dessa kan sedan utvidgas också till högstadietiden.

I årskurs tre, för tre år sedan, hade vi också ett frågeformulär till målsmännen, men det är inte aktuellt denna gång.

Vi påminner också om villkoren för deltagande i undersökningen. Det är frivilligt att deltaga eller inte. Vi vill dock betona vikten av att så många som möjligt, helst alla, deltar. Att delta i undersökningen är *ett* sätt att påverka resultaten och därmed utvecklingen av skolan. Att inte delta påverkar också undersökningens resultat, men då vet man inte hur. Detta påverkar alltså undersökningens tillförlitlighet.

Om du av någon anledning inte vill att ditt barn ska vara med i undersökningen, ber vi dig meddela detta till klassläraren, eller ännu hellre direkt till oss i projektledningen.

Alla uppgifter ditt barn lämnar är skyddade av sekretesslagen. Endast vi som arbetar med undersökningen har tillgång till dem. Insamlingen är planerad så, att ingen heller på skolan ska kunna ta del av elevernas svar. Resultaten kommer att redovisas för grupper av individer så att enskilda svar omöjligen kan spåras. Inte heller enskilda klasser eller skolor kan spåras i de redovisningar som kommer från projektet.

Ett undersökningsmaterial av denna storlek måste av praktiska och ekonomiska skäl bearbetas med hjälp av dator. Datainspektionen, som gett tillstånd till undersökningen, övervakar också att vi följer datalagens bestämmelser. Dessa säger bland annat att insamlad information inte får användas till annat ändamål än den är insamlad för. I detta fall är syftet alltså utvärdering av skolan. Varje person som ingår i undersökningen har också rätt att få reda på vad som finns insamlat om honom/henne. En del av er, som begärt att få sådan information, har ännu inte fått det. Vi beklagar vår försening av utsändandet, vilken beror dels på att arbetet med rättning, kodning och uppläggning av uppgifterna är mycket tidskrävande procedurer, samt att vi drabbats av mycket långvarig sjukskrivning av personal.

Vill du ha ytterligare information eller om du vill lämna synpunkter på undersökningen kan du ringa eller skriva till oss. Vi som arbetar med projektet heter Ingemar Emanuelsson, Astrid Pettersson och Kerstin Ek. Vi nås på telefon 08-22 16 80 eller med post till

UGU-projektet
Institutionen för pedagogik
Högskolan för lärarutbildning
Box 34103
100 26 STOCKHOLM

Med vänlig hälsning och hopp om fortsatt positivt intresse för undersökningen

Ingemar Emanuelsson
Projektledare

HÖGSKOLAN FÖR LÄRARUTBILDNING
i Stockholm

Institutionen för pedagogik

Projektet "Utvärdering genom uppföljning
av elever" (UGU)

April 1985

Till klasslärare i berörda klasser i årskurs 6

För någon vecka sedan skickade vi genom rektor ett kortfattat informationsbrev till dig. Det handlar om forskningsprojektet "Utvärdering genom uppföljning av elever". Syftet med projektet är att utvärdera skola och utbildning i ett längre tidsperspektiv. I den nu aktuella undersökningen deltar ca 9 500 elever i årskurs 6. Eleverna var med i undersökningen då de gick i årskurs 3. Vilka elever som är med i din klass framgår av bilagda förteckning.
./.

Det är viktigt att eleverna får klart för sig hur betydelsefullt det är att de än en gång deltar i undersökningen. Utvärderingar görs ju för att resultaten på längre sikt ska påverka skolan. Resultaten blir otillförlitliga om en del inte svarar. Man vet ju då inget om hur de skulle ha svarat.

Deltagandet är dock frivilligt. Om en elev absolut inte kan tänka sig att vara med, vore det bra om han/hon ville skriva några rader om anledningen på formuläret och lägga in det i kuvertet och klistra igen detta. Om det bara är någon eller några frågor eleven inte vill eller kan svara på, får eleven hoppa över dessa. Om eleven tycker att det inte är något av de fasta svarsalternativen som passar, så bör han/hon ändå uppmanas att svara det som passar bäst eller minst dåligt.

Om någon målsman meddelar att barnet inte får delta i undersökningen måste detta givetvis respekteras. Skulle vi få målsmans meddelande så sent, att formulären redan är ifyllda och inskickade till oss, kommer vi att ta bort och förstöra uppgifterna. Detta ingår som ett av de villkor datalagen föreskriver.

Vi påminner om att insamlade uppgifter skyddas av sekretesslagens bestämmelser. Datainspektionen har gett sitt tillstånd och övervakar att datalagens föreskrifter följs. Resultaten av undersökningen redovisas på ett sådant sätt att enskilda individer eller klasser inte kan identifieras.

Som vi skrev i vårt förra brev, ber vi dig om hjälp med följande:

1. Att dela ut brevet "TILL MÅLSMAN" till eleverna och se till att de tar det med sig hem så snart som möjligt.

2. Kort informera eleverna om undersökningens syfte, vilka som deltar och att de deltagit i årskurs 3, vad eleverna förväntas göra, hur lång tid det tar, att deras svar är skyddade av sekretesslagens föreskrifter, att deras deltagande är frivilligt men hur viktigt det är att de fortfarande är med.
3. Att under perioden 9-30 april på lektionstid låta eleverna arbeta med "Häfte P6", "Elevformulär" och häfte "Matematik 6". Detaljerade instruktioner medföljer. Högst sex arbetspass på 40 minuter går åt till detta.

Vi har skickat ut det antal formulär, som behövs. Eftersom eleverna har varit med i undersökningen förut vet vi vilka elever i din klass, som skall vara med. För att underlätta har vi klistrat namnetiketter på formulären.

Om du har frågor att ställa med anledning av insamlingen kan du vända dig till rektor eller ringa till oss, tel: 08/22 16 80 (fråga efter Ingemar Emanuelsson, Astrid Pettersson eller Kerstin Ek).

Med tack på förhand för din medverkan och med vänliga hälsningar

Ingemar Emanuelsson
Projektledare

UGU-projektet
Institutionen för pedagogik
Högskolan för lärarutbildning
Box 34103
100 26 STOCKHOLM

ALLMÄNNA ANVISNINGAR

Som vi redan framhållit är det viktigt att alla elever ges möjlighet att medverka. Elever som är frånvarande då arbetet med formulären görs, bör alltså om möjligt få göra detta vid ett senare tillfälle. Vi ber dig att på den medsända förteckningen över eleverna i din klass anteckna orsaken till att elever eventuellt inte medverkat. Speciellt viktigt är det att vi får information om att någon elev flyttat från klassen. Elevförteckningen skall sedan skickas tillbaka till projektet.

Formulären har utformats så, att eleverna i huvudsak ska kunna arbeta med dem på egen hand. Av nedanstående instruktioner framgår vilken information som skall ges till eleverna.

I princip bör alltså alla elever delta. Barn med speciella svårigheter bör ges den hjälp de vanligtvis brukar få, så att de förstår hur de ska svara.

Eleverna bör sitta så att de kan arbeta utan att känna sig störda av varandra.

Häftena tas i följande ordning:

Häfte P6 (delproven görs i den ordning de står)

Elevformulär

Häfte "Matematik 6"

Arbetet fördelas på minst två dagar.

Då eleverna är klara med häftena och har lämnat sina igenklitrade kuvert, återsändes dessa antingen klassvis eller från rektorsområdet till projektet.

Projektets adress: UGU-projektet
Institutionen för pedagogik
Högskolan för lärarutbildning
Box 34103

100 26 STOCKHOLM

Glöm inte att skicka med den elevförteckning du fått från oss, i förekommande fall kompletterad med de anteckningar vi bett om.

INSTRUKTIONER

Allmänt

Dela ut formulär och tillhörande kuvert till eleverna.

Säg sedan följande:

"Börja med att kontrollera att det står rätt namn på ditt häfte. Skriv vilken klass du går i nu. När du svarat på frågorna lägger du formuläret i kuvertet och klistrar igen det. Inga andra än de som arbetar med den här undersökningen får se dina svar.

Skriv namn, klass och skola på kuvertet. Ditt namn på kuvertet behövs för att jag skall kunna pricka av vilka som är klara med häftet."

HÄFTE P6

Tidsplan

Delprov	Sidor i häftet	Tidsåtgång i minuter Prov
Motsatser	3 - 5	<u>10</u>
Plåtvikning	6 - 15	<u>15</u>
RAST MINST 10 MINUTER		
Talserier	17 - 19	<u>18</u>
Läsuppgifter	21 - 25	<u>10</u>
RAST MINST 10 MINUTER		
Räkneuppgifter	27 - 31	<u>35</u>

Därtill kommer tid för genomgång av anvisningar och övningsexempel, ungefär 5 minuter, per prov.

Rasterna är viktiga för att eleverna inte ska bli så trötta att de inte gör sig själva rättvisa. Det är viktigt att varken elever eller obehöriga kan komma åt häftena på rasterna.

Tiderna för anvisningar och övningsexempel är ungefärliga. Det viktiga är att alla elever hinner lösa övningsexemplen och sätta sig in i hur proven ska göras. Du behöver inte läsa upp information och instruktioner ordagrant. Instruera på det sätt du brukar göra i klassen. Det är dock viktigt att all information kommer med. En del elever med läsvårigheter måste förmodligen få extra hjälp med anvisningar och övningsexempel.

Tiderna för själva proven ska däremot hållas exakt. Låt därför ingen elev börja före de övriga, alltså innan alla är klara med övningsuppgifterna.

Det är viktigt att alla elever försöker göra sitt bästa. Du kan också tala om för eleverna att proven innehåller många uppgifter och en del ganska svåra. Man behöver inte känna sig "dålig" om man inte klarar alla uppgifterna.

Eleverna får inte i förväg bläddra i häftet.

DELPROV MOTSATSER

Eleverna behöver, förutom häfte P6, penna och radergummi. Gå igenom sidan 3 muntligt med hela klassen. När alla har förstått hur de ska göra, säger läraren:

"Ni får hålla på i 10 minuter. Fundera inte för länge om det är något ord ni inte kan, utan gå vidare till nästa. Är det någon, som vill fråga om något?..... Slå upp sidan 4 och börja nu."

Läraren skriver upp starttiden. Efter exakt 10 minuter uppmanas eleverna att lägga ifrån sig pennan och slå igen häftet.

DELPROV PLÅTVIKNING

Eleverna behöver, förutom häfte P6, penna och radergummi. Gå igenom sidorna 6 och 7 muntligt med hela klassen. När alla har förstått hur de ska göra, säger läraren:

"Ni har 15 minuter på er. Sitt inte för länge med en uppgift som du tycker är svår, utan gå vidare till nästa. Ni arbetar så långt ni hinner med uppgifterna som finns fram till och med sidan 15. Är det någon som vill fråga om något?..... Då kan ni börja på sidan 8 nu."

Läraren tar tid. Efter exakt 15 minuter uppmanas eleverna att lägga ifrån sig pennan och slå igen häftet.

Nu behövs alltså en rast på minst 10 minuter (helst längre) före delproven TALSERIER och LÅSUPPGIFTER.

DELPROV TALSERIER

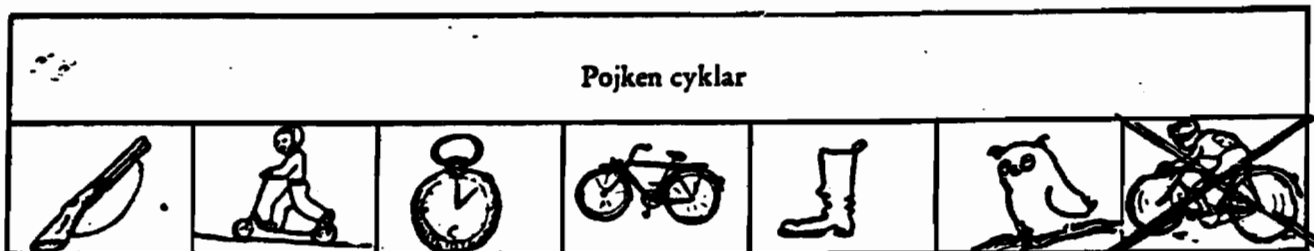
Eleverna behöver, förutom häfte P6, penna och radergummi. Gå igenom anvisningar och övningsexempel på sidan 17. Säg därefter:

"Ni har 18 minuter på er. Sitt inte för länge med en uppgift som du tycker är svår, utan fortsatt med nästa. Slå upp sidan 18 och börja nu."

Läraren tar tid. Efter exakt 18 minuter uppmanas eleverna att lägga ifrån sig pennorna och slå igen häftet.

DELPROV LÄSUPPGIFTER

Eleverna behöver, förutom häfte P6, penna och radergummi. Gå igenom sidan 21 med hela klassen, så att alla vet hur de ska göra. Påpeka att eleverna skall sätta ett stort tydligt kryss över den bild som passar bäst ihop med meningen, så här:

När alla har förstått hur de ska göra, säger läraren:

"Ni får hålla på i 10 minuter med sidorna 22-25. Är det någon som vill fråga om något?..... Slå upp sidan 22 och börja nu."

Läraren tar tid. Efter exakt 10 minuter uppmanas eleverna att lägga ifrån sig pennan och slå igen häftet.

Nu behövs en rast på minst 10 minuter (helst längre) före delprovet RÄKNEUPPGIFTER.

DELPROV RÄKNEUPPGIFTER

Eleverna behöver, förutom häfte P6, penna, radergummi och linjal.
De får inte använda miniräknare.

Eleverna får hålla på i 35 minuter med räkneuppgifterna. Det är bra om de som blir klara tidigt kan få andra arbetsuppgifter att göra.

Du får hjälpa lässvaga elever genom att läsa upp uppgifterna för dem.

I uppgift 18 förekommer divisionstecknet /. Om eleverna inte mött det tecknet tidigare, får du förklara vad det betyder. Säg sedan till eleverna:

"Ni får hålla på i 35 minuter med räkneuppgifterna på sidorna 28-31. Om ni inte kan en uppgift, hoppa då över den och gå vidare. Gå tillbaka till den senare om du får tid över. Ni behöver inte skriva upp uträkningarna om ni kan lösa uppgifterna i huvudet. Ni ska använda rutorna i häftet om ni behöver räkna på papper. Är det någon som vill fråga om något?..... Slå upp sidan 28 och börja nu."

Läraren skriver upp starttiden. Efter exakt 35 minuter uppmanas eleverna att lägga ifrån sig pennan, slå igen häftet, lägga det i kuvertet och klistra igen det. Därefter samlas kuverten in.

ELEVFORMULÄR

Eleverna behöver förutom formuläret även penna, radergummi och tillhörande kuvert.

Ett arbetspass på 40 minuter räcker gott för arbetet med formuläret. Tiden för anvisningar är inräknad. Eleverna behöver troligen mycket olika tid på sig för att hinna igenom frågorna. En del kan vara klara efter 10 minuter, medan andra behöver nästan hela arbetspasset för att fundera igenom frågorna. Det är bra om de kan få göra detta utan att känna sig jäktade. De som blir klara tidigt bör ha andra arbetsuppgifter att ta till. Om du bedömer att flertalet elever inte klarar av instruktionerna i formuläret kan det vara lämpligt att du går igenom dem muntligt med klassen. Säg till eleverna:

"Har alla fyllt i rätt klass?..... När ni svarar på frågorna, så titta inte på varandras svar. Låt var och en arbeta för sig. Det finns inga 'rätta svar'. Det bästa svaret är vad *just du* tycker, tror eller brukar göra. I häftet står precis vad du ska göra. Vill du fråga om något så räck upp handen, så kommer jag till dig. Oftast svarar du genom att ringa in eller kryssa för det svar som passar dig bäst. Försök att svara på alla frågor. Du får hålla på tills du är färdig med alla frågorna. När du har svarat på alla frågorna, lägger du häftet i kuvertet och klistrar igen det. Är det någon som vill fråga om något?..... Då kan ni sätta igång nu."

MATEMATIK 6

Eleverna behöver häfte "Matematik 6" med tillhörande kuvert, penna, radergummi och "kladdpapper" på vilka eventuella uträkningar kan göras. De får inte använda linjal, gradskiva eller miniräknare.

Eleverna får hålla på i 70 minuter. Det är bra om de som blir klara tidigt kan få andra arbetsuppgifter att göra så att övriga elever inte störs. Om du bedömer att många elever inte klarar av instruktionerna i formuläret kan det vara lämpligt att du går igenom dem muntligt.

Säg till eleverna:

"Har alla fyllt i rätt klass?" Kontrollera och säg därefter:
"Det här häftet börjar med några frågor om dig själv. Sedan kommer 42 räkneuppgifter. Vissa uppgifter är väldigt lätta och andra ganska svåra. Om du inte kan en uppgift, hoppa då över den och gå vidare. Gå tillbaka till den senare om du får tid över. Efter varje fråga eller räkneuppgift kommer några svarsförslag. Du skall bestämma dig för ett av svaren. Gör en ring runt den siffra eller bokstav som står framför det svar som du valt. Om du vill ändra ett svar så sudda noga ut markeringen för det gamla svaret. Ni behöver inte skriva upp uträkningarna om ni kan lösa uppgifterna i huvudet. Om ni behöver räkna på papper så använd de lösa papper som ni fått. Har ni några frågor om hur ni skall svara?"

Besvara eventuella frågor och säg sedan:

"Ni får hålla på i 70 minuter. Slå upp sidan 2 och börja nu."

Efter 70 minuter uppmanas eleverna att slå igen häftet och att lägga det i kuvertet med texten "Häfte M6" och klistra igen detta. Kladdpappren skall inte läggas in i kuvertet.

HÖGSKOLAN FÖR LÄRARUTBILDNING
i Stockholm

Institutionen för pedagogik

Projektet "Utvärdering genom uppföljning
av elever" (UGU)

Mars 1985

Till rektor

Som framgår av bifogade förteckning finns det i ditt rektorsområde dels klasser där många eller de flesta eleverna i berörd(a) klass(er) ingår i UGU-projektets urval, dels klass(er) där det endast är någon enstaka elev. Anledningen till detta är som regel att elever flyttat eller bytt klass sedan årskurs tre. Av praktiska skäl, för att underlätta informationen till berörda lärare, skickar vi med ett klasslärarbrev även till klasser med bara enstaka "UGU-elever".

Vi vill dock påpeka, att vi ser det angeläget att så mycket som möjligt underlätta en smidig anpassning av arbetet med undersökningsmaterialet till det vanliga arbetet i skolan. Eleverna behöver alltså inte göra undersökningsuppgifterna under sin egen klasslärares ledning. Om det för er på skolan exempelvis är lättare och mer praktiskt att samla "UGU-elever" från mer än en klass i en grupp vid genomförandet av undersökningen är det något vi gärna rekommenderar.

HÖGSKOLAN FÖR LÄRARUTBILDNING i Stockholm

Institutionen för pedagogik

Projektet "Utvärdering genom
uppföljning av elever" (UGU)

April 1985

Rektor för berörda rektorsområden

Som ett led i den centrala utvärderingen av skolan bedrivs projektet "Utvärdering genom uppföljning av elever". Det bekostas av Skolöverstyrelsen och är som uppdrag förlagt till Institutionen för pedagogik, Högskolan för lärarutbildning i Stockholm. Ledare för projektet, som genomförs i samverkan med Statistiska centralbyrån, är docent Ingemar Emanuelsson. För en kortfattad information om projektet hänvisas ././ till bifogat material.

Våren 1982 gjordes den första datainsamlingen i projektets andra årskull, då i årskurs tre. Dessa elever går nu som regel i årskurs sex. Innevarande vårtermin är det alltså dags för en uppföljande insamling från dessa elever, och det är anledningen till detta brev. Projektet innebär att ett urval av elever följs genom sin skoltid. Den nu aktuella insamlingen är en direkt parallell till den som 1980 genomfördes på projektets äldre årskull när dessa elever gick i årskurs sex. Genom detta förfarande skapas möjligheter till jämförelser av lika gamla elever vid olika tillfällen i historien.

././ Vi bifogar en skrivelse från Skolöverstyrelsen, som framhåller den vikt man där fäster vid projektet som en del av en långsiktig utvärdering av skolan.

För projektets undersökningar valdes ursprungligen 29 kommuner, och från var och en av dessa ett antal klasser. Elever i ditt rektorsområde tillhörde då inte de utvalda. På grund av att elever har flyttat sedan våren 1982 och att undersökningen innebär en longitudinell uppföljning av de ursprungligen utvalda eleverna har antalet berörda skolor ökat. I ditt rektorsområde finns enligt våra uppgifter nu någon eller några enstaka elever. Vilken eller vilka elever det gäller ././ framgår av bifogad förteckning(ar). Av denna förteckning framgår också vilken klass de tillhörde i slutet av årskurs fem (våren 1984), vilket är den senaste uppgiften om klasstillhörighet som vi har tillgång till. Som regel går de aktuella eleverna detta läsår i årskurs sex, och vi räknar med att de med hjälp av bifogade uppgifter lätt ska kunna identifieras i skolan.

De häften som eleverna ska arbeta med är försedda med namnetiketter. Skulle det vara så att någon elev flyttat till en

annan skola sedan våren 1984, är vi tacksamma för att få uppgift om detta så snart som möjligt.

Datainsamlingen genomförs under senare delen av april. Tidpunkten kan inom tidsramen 9-30 april anpassas till övrig arbetsplanering i klasserna. Insamlingen tar högst sex arbetspass på 40 minuter i anspråk och består av följande:

1. Ett frågeformulär till eleverna
2. Ett provhäfte som innehåller
 - a) ett begåvningsprov, bestående av tre delprover,
 - b) färdighetsprov i räkning och läsning
3. För att ytterligare öka möjligheterna till studier av kunskapsutvecklingen, genomförs också ett prov i matematik, vilket finns i ett separat häfte.

Vi skickar med svarskuvert adresserade direkt till projektet som eleverna kan försegla efter att ha lagt i ifyllda formulär. Detta är nödvändigt för att vi ska kunna uppfylla de garantier vi ger dem, att inga andra än vi som arbetar med projektet ska kunna ta del av deras svar.

- ./.
- Ett brev, adresserat till målsman, som eleverna ska ta med sig hem bifogas. Det innehåller information till målsman om projektet, om de villkor som gäller för deltagande, samt om hur lämnade uppgifter ska bearbetas och rapporteras. Dessutom ges information om dataagens bestämmelser om hur lämnade uppgifter är juridiskt skyddade. Målsmännen är redan tidigare informerade, eftersom de fick motsvarande information i samband med insamlingen våren 1982.
- ./.
- Vi ber dig att informera berörd(a) klasslärare om projektet. Det kan göras med hjälp av bilagda brev. Det är adresserat till klassläraren, eftersom det i de flesta fall är så gott som alla elever i en klass som deltar i undersökningen. I ditt rektorsområde är det som sagt inte så, utan undersökningen berör endast enstaka elev(er). Vi har ansträngt oss att planera undersökningen så att den ska välla så lite besvär som möjligt i skolorna. Administrationen av undersökningsmaterialet och ledningen av arbetet med de olika häftena kräver inga speciella förberedelser eller efterarbete. Det behöver heller inte vara en lärare som genomför undersökningen med eleve(n)rna. Vi menar att genomförandet ska kunna anpassas så smidigt som möjligt till annan verksamhet i skolan. Om det exempelvis är lämpligare att någon annan än klassläraren administrerar och leder undersökningen är det något vi gärna rekommenderar. Om det är elever från olika klasser som berörs, föreställer vi oss att det är enklast att samla dem och låta dem göra arbetet med formulären samtidigt.

Det är viktigt att brevet "Till målsman" kommer hem i god tid innan undersökningen görs med eleven i skolan.

./.. Allt material, inklusive utförliga instruktioner, bifogas.

Givetvis är all medverkan frivillig för eleverna. Samtidigt vill vi betona att det är angeläget att så många som möjligt deltar. Bortfall i undersökningar av detta slag är allvarligt, framför allt därför att det direkt påverkar resultatens tillförlitlighet.

Om du vill fråga om något, ha kompletterande information eller lämna synpunkter i övrigt på projektet, når du oss på telefon 08-22 16 80 (fråga efter Ingemar Emanuelsson, Astrid Pettersson eller Kerstin Ek) eller under adress:

UGU-projektet
Institutionen för pedagogik
Högskolan för lärarutbildning
Box 34103
100 26 STOCKHOLM

Med hopp om att denna information ska ge underlag för gott samarbete och med vänliga hälsningar

Ingemar Emanuelsson
Projektledare

Bilagor

Information om projektet

SÖ-skrivelse

Materiel till klasslärare (undersökningsledare): Brev till målsman, klasslärarbrev med instruktioner, elevförteckning.

Tre häften till berörd(a) elev(er) /etiketterade/ samt svarskuvert.

HÖGSKOLAN FÖR LÄRARUTBILDNING
i Stockholm

Institutionen för pedagogik

Projektet "Utvärdering genom uppföljning
av elever" (UGU)

April 1985

Bilaga 13

Till klasslärare i berörda klasser

Skolan och utbildningen står ofta i centrum för intresse och debatt. Detta är naturligt med tanke på att utbildningsperioden blivit allt längre för så gott som alla barn och ungdomar. I debatten framförs både positiva och negativa synpunkter på olika förhållanden i skolan.

Eftersom skolans verksamhet berör alla ungdomar och syftar till att påverka deras utveckling är det naturligt att dess verksamhet kontinuerligt är föremål för utvärdering. Det är väsentligt att man lär av gjorda erfarenheter så att man kan grunda olika förändringar på systematiskt uppbyggt vetande. Detta är bakgrunden till att utvärderande forskningsprojekt bedrivs.

Många av skolans mål kan inte utvärderas annat än i ett långt tidsperspektiv. Det krävs bland annat att man följer enskilda individer genom utbildningssystemet. Detta är viktigt inte minst för att få ökad kunskap om hur skolan lyckas uppfylla sina jämlikhetsbefrämjande mål. Uppföljningsundersökningar kan till exempel visa vilka grupper av elever som går till olika studievägar, vilka som klarar sig bra, vilka som får svårigheter, effekter av stödåtgärder etc.

Detta informationsbrev gäller ett sådant projekt, kallat "Utvärdering genom uppföljning av elever". Värdet med projektet måste bedömas mot bakgrunden att det inte finns några andra undersökningar av liknande slag som gäller dagens elever i grundskolan. De personer som är med i tidigare liknande undersökningar - startade på 60-talet - är nu i 30-årsåldern och har som regel passerat utbildningssystemet. Dessa undersökningar har på många sätt gett (och ger) resultat av stort värde, inte minst i olika utredningar på utbildningsområdet.

Det är därför väsentligt att också det nya projektet kan genomföras på ett sådant sätt att resultaten i olika avseenden kan bli rättvisande. För detta krävs att berörda personer medverkar, eftersom bortfall i sådana undersökningar allvarligt påverkar resultatens tillförlitlighet. Centrala elev-, personal- och föräldraorganisationer har under planeringens gång ställt sig positiva till undersökningen och betonat värdet av att projektet genomförs. Projektet startades i årskurs sex våren 1980.

Syftet med projektet är således att utvärdera skolan som helhet och inte enskilda prestationer hos elever och/eller lärare. Resultaten kommer alltid att redovisas på ett sådant sätt att en-

skilda individer eller klasser omöjligen kan spåras. Det är emellertid nödvändigt att information insamlas om elever vid olika tillfällen och att den kan kopplas till respektive individ. Denna koppling till individ krävs bland annat för att man ska kunna beskriva elevers vägar genom utbildningssystemet.

Projektet genomförs på uppdrag av Skolöverstyrelsen och är förlagt till Institutionen för pedagogik vid Högskolan för lärarutbildning i Stockholm. För undersökningen valdes 29 kommuner och från dessa kommuner har elever ur två årskullar valts ut. Den äldsta gruppen elever har nu redan lämnat grundskolan, den yngsta går innevarande läsår som regel i årskurs sex. Det är dessa elever som berörs av vårens insamling. Eftersom du är lärare för en klass med en eller flera elever som tillhör undersökningsgruppen får du detta brev med information.

De aktuella eleverna tillhörde alltså utvalda klasser i årskurs tre våren 1982. Majoriteten av dem går fortfarande i samma klasser också i årskurs sex. Men beroende på omorganisationer och elevers flyttningar kommer en eller flera elever i din klass att beröras av datainsamlingen. Vilken eller vilka de är framgår av bilagda förteckning.

Alla insamlade uppgifter skyddas av sekretesslagens bestämmelser. Datainspektionen har gett sitt tillstånd och övervakar också att datalagens föreskrifter följs. Det betyder bland annat att insamlade uppgifter inte får användas för annat ändamål än de är insamlade för. I detta fall en utvärdering av skola och utbildning som helhet.

Det är viktigt att eleverna får klart för sig hur betydelsefullt det är att de än en gång deltar i undersökningen. Utvärderingar görs ju för att resultaten på längre sikt ska påverka skolan. Resultaten blir otillförlitliga om en del inte svarar. Man vet ju då inget om hur de skulle ha svarat.

Deltagandet är dock frivilligt. Om en elev absolut inte kan tänka sig att vara med, vore det bra om han/hon ville skriva några rader om anledningen på formuläret och lägga in det i kuvertet och klis-tra igen detta. Om det bara är någon eller några frågor eleven inte vill eller kan svara på, får eleven hoppa över dessa. Om eleven tycker att det inte är något av de fasta svarsalternativen som passar, så bör han/hon ändå uppmanas att svara det som passar bäst eller minst dåligt.

Om någon målsman meddelar att barnet inte får delta i undersökningen måste detta givetvis respekteras. Skulle vi få målsmans meddelande så sent, att formulären redan är ifyllda och inskickade till oss, kommer vi att ta bort och förstöra uppgifterna. Detta ingår som ett av de villkor datalagen föreskriver.

I vår planering har vi eftersträvat att undvika extra arbete för berörda lärare och att anpassa lärarnas medverkan till normal lektionsverksamhet. Vi ber dig dock om hjälp med följande:

1. Att dela ut brevet "TILL MALSMAN" till eleverna och se till att de tar det med sig hem så snart som möjligt.
2. Kort informera eleverna om undersökningens syfte, vilka som deltar och att de deltagit i årskurs 3, vad eleverna förväntas göra, hur lång tid det tar, att deras svar är skyddade av sekretesslagens föreskrifter, att deras deltagande är frivilligt men hur viktigt det är att de fortfarande är med.
3. Att under perioden 9-30 april på lektionstid låta eleverna arbeta med "Häfte P6", "Elevformulär" och häfte "Matematik 6". Detaljerade instruktioner medföljer. Högst sex arbetspass på 40 minuter går åt till detta.

När eleverna är färdiga med häftena ska de lägga dem i bifogade svarskurvert, som sedan skickas till oss.

Oftast deltar så gott som alla elever i en klass i undersökningen och det är då naturligt att klassläraren genomför undersökningen. I din klass finns endast en eller ett par elever. Administrationen av undersökningsmaterialet och ledningen av arbetet med de olika häftena kräver inga speciella förberedelser förutom genomläsning av instruktionerna. Inget efterarbete krävs. Det behöver inte heller vara en lärare som genomför undersökningen. Om det är lämpligare kan alltså någon annan på skolan leda den. Om det är elever i andra klasser som också är med i undersökningen kan kanske alla eleverna arbeta med häftena samtidigt.

Eftersom eleverna har varit med i undersökningen förut vet vi vilka elever i din klass, som skall vara med. För att underlätta har vi klistrat namnetiketter på formulären.

Om du har frågor att ställa med anledning av insamlingen kan du vända dig till oss, tel: 08/22 16 80 (fråga efter Ingemar Emanuelsson, Astrid Pettersson eller Kerstin Ek).

Med tack på förhand för din medverkan och med vänliga hälsningar

Ingemar Emanuelsson
Projektledare

UGU-projektet
Institutionen för pedagogik
Högskolan för lärarutbildning
Box 34103

100 26 STOCKHOLM

ALLMÄNNA ANVISNINGAR

Som vi redan framhållit är det viktigt att alla elever ges möjlighet att medverka. Vi ber dig att på den medsända förteckningen över eleverna i din klass anteckna orsaken till att elever eventuellt inte medverkat. Speciellt viktigt är det att vi får information om att någon elev flyttat från klassen. Elevförteckningen skall sedan skickas tillbaka till projektet i det lilla svarskuvertet.

Formulären har utformats så, att eleverna i huvudsak ska kunna arbeta med dem på egen hand. Av nedanstående instruktioner framgår vilken information som skall ges till eleverna. Anvisningarna är gjorda för hela klasser. Därför står det ni istället för du, eleverna istället för eleven osv.

I princip bör alltså alla elever delta. Barn med speciellt svårigheter bör ges den hjälp de vanligtvis brukar få, så att de förstår hur de ska svara.

Eleverna bör sitta så att de kan arbeta utan att känna sig störda av varandra.

Häftena tas i följande ordning:

Häfte P6 (delproven görs i den ordning de står)

Elevformulär

Häfte "Matematik 6"

Arbetet fördelas på minst två dagar.

Eleverna måste kontrollera att det står rätt namn på häftena. De ska också skriva vilken klass de går i nu.

När eleverna är klara med häftena skall de lägga dem i svarskuvertet. Det är viktigt att ingen kommer åt häftena under pauser i arbetet. När eleverna är klara med alla tre häftena skall de klistra igen svarskuvertet, som sedan återsändes till projektet.

INSTRUKTION

REGISTRERING AV FORMULÄR

Tre formulär från varje elev skall registreras. Det gäller formulären Häfte P6 (P6), Elevformulär årskurs 6 (EF6) och Matematik 6 (M6).

1. Ta ur häftena ur kuverten. En klass i taget. Lägg de tomma kuverten i soppåse.
2. Lägg de tre häftena (P6, EF6, M6) i var sin hög.
3. Sortera varje hög så att formulären ligger i bokstavsordning.
4. Slå upp klassen i avprickningspärmen. (Vi har 4 avprickningspärmar med elevens namn och SCB-kod. Klasserna är ordnade per kommun och inom kommunen i bokstavsordning).
5. Skriv ankomstdatum på klasslistans övre högra hörn i avprickningspärmen.
6. Ibland har läraren skickat tillbaka en klasslista (utan SCB-kod). Skriv ankomstdatum även på denna lista. För över de anteckningar som läraren gjort på listan i avprickningspärmen (vägrare, vill ej delta, flyttning, sjuk, namnändring).
7. Skriv upp de som ej vill delta eller vägrar på en särskild lapp (nummer, namn, orsak).
8. Nu ska elevens SCB-kod föras över till formulären. Skriv numret på formulärens övre högra hörn. Siffrorna måste skrivas TYDLIGT. (Låt formulären fortfarande ligga i bokstavsordning i de tre högarna).
9. Om någon elev på formuläret skrivit att de ej vill delta, skriv upp den informationen dels i avprickningspärmen, dels på vägrarlistan. Lägg deras formulär i en särskild hög.

10. Om formulär är helt oifyllda eller om det saknas formulär från någon - skriv vid den elevens namn i avprickningspärmen ej och beteckning på formuläret (exempelvis ej P6, M6). Lägg de oifyllda formulärens i en särskild hög. OBSERVERA formuläret skall vara helt oifyllt.
11. Lägg häfte P6 och EF6 i Ingemars rum. Häfte M6 ska ligga i Sussis rum på bokhyllan till höger. Formulär som tillhör vägrare skall läggas i Kerstins rum. Oifyllda formulär skall läggas på en särskild hög i Sussis rum. Klasslistor från lärare läggs på Sussis bord.
12. Räkna med hjälp av listan i avprickningspärmen antalet elever, som vi fått ifyllda formulär ifrån. Skriv upp antalet på en särskild lista.
13. Ta en ny klass och börja på punkt 1 igen.

OM NAGOT ÄR OKLART, FRAGA SA MYCKET DU VILL.